

Zygmunt III Waza

Zygmunt III Waza urodził się 20 czerwca 1566 r. w Gripsholm. Jego ojcem był szwedzki król Jan III Waza, a matką polska królowna Katarzyna Jagiellonka. Po śmierci Stefana Batorego w wyniku wolnej elekcji został wybrany na króla Polski 19 sierpnia 1587 r. Rywalizację o polską koronę wygrał z austriackim arcyksięciem Maksymilianem III Habsburgiem. Szalę zwycięstwa przeważyło jego pokrewieństwo z Jagiellonami — jego matką była Katarzyna Jagiellonka. Zygmunt III Waza zajmuje drugie miejsce po Władysławie II Jagiellie pod względem długości panowania w Polsce. Koronacja odbyła się 27 grudnia 1587 r. na Wawelu. Od 1592 do 1599 r. był również królem Szwecji, ale w wyniku buntu protestanckiej opozycji, która nie chciała katolickiego króla, został zdetronizowany. Okres jego rządów to czas licznych wojen z Rosją, Turcją, Szwecją, a także bunty kozackie. Za jego panowania miały miejsce dymitriady, czyli interwencje polskiej szlachty w obsadzenie na tronie samozwańcych potomków cara Iwana Groźnego. Wojny z Rosją toczyły się w latach 1609-1619 podczas których Polacy na dwa lata (1610-1612) zajęli Moskwę, a car Wasyl IV Szujski złożył hołd polskiemu władcy (1611 r.). Ostatecznie doszło do podpisania pokoju w Dywilinie w 1618 r. na mocy którego Rzeczpospolita Obojga Narodów osiągnęła swój największy terytorialny obszar liczący około 1 mln km kw. W międzyczasie wybuchła również wojna ze Szwecją. W 1600 r. Zygmunt III Waza przyłączył do Rzeczypospolitej Inflanty. Rozpoczęta wojna trwała z przerwami do 1629 r. kiedy zawarto pokój w Altmarku. Jednym z najbardziej znanych postanowień władcy było przeniesienie stolicy kraju z Krakowa do Warszawy. Stało się to w 1596 r. po pożarze na Wawelu. Zygmunt III Waza był bardzo dobrze wykształconym władcą, władał pięcioma językami, był mecenasem sztuki, interesował się alchemią i architekturą. Posiadał liczne zdolności artystyczne. Grał na klawikordzie, rzeźbił, próbował swoich sił w snycerstwie, sztycharstwie, złotnictwie czy obróbce bursztynu. Sam wykonywał złote kielichy, monstrancje, lampy, świeczniki czy zegary. Zmarł 30 kwietnia 1632 r. w Warszawie. Pochowano go w katedrze na Wawelu. Następcą tronu został jego syn Władysław IV.
